

ДО ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ В ЕКОНОМІЦІ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ

Перехід від індустріального суспільства до інформаційного має свій вплив на соціальний, економічний та культурний аспекти життя. В останні роки технології інформаційних систем (ІС) набувають вирішального значення, відіграють велику роль у розвитку людства та різко змінюють сфери економіки та бізнесу.

Підприємницька діяльність ведеться в глобальному середовищі та просто не може обслуговуватися без комп'ютерних інформаційних систем. Використання цих систем змінює спосіб роботи господарюючих суб'єктів, а також допомагає управлінням зменшити невизначеність під час прийняття рішень.

Елементи автоматизації інформаційних систем з'явилися ще в середині XV ст. із винаходом друкарні Й. Гутенберга та продовжились винаходом механічного калькулятора Б. Паскаля у XVII ст. Ці винаходи призвели до глибокої революції у здатності записувати, обробляти, поширювати та охоплювати інформацію та знання. Першою широкомасштабною автоматизованою інформаційною системою була таблиця перепису Г. Холлеріта, винайдена для перепису населення США 1890 р.

Машина Г. Холлеріта виступила головним кроком в процесі автоматизації інформаційних систем, а також натхненням для розробки комп'ютеризованих ІС. Таким чином, на нашу думку, першим періодом розвитку автоматизації ІС виступав строк із середини XV ст. по середину XX ст.

Другий етап розвитку ІС спостерігався в 50-х роках минулого століття. Саме тоді почали розробляти автоматизовані ІС, які були призначені для виписки рахунків, накладних, складання платіжних відомостей, розрахунку зарплати і інших операцій бухгалтерського обліку, а реалізовувалися на електромеханічних бухгалтерських рахункових машинах. Це призвело до зменшення витрат і скорочення часу на підготовку паперових документів.

Третьою віхою розвитку інформаційних систем виявились 1960-ті роки, протягом яких засоби обчислювальної техніки отримують подальший розвиток: з'являються операційні системи, дискова технологія, значно поліпшуються мови програмування. Були створені системи управлінських звітів, орієнтовані на менеджерів, які приймають рішення. Починаючи саме із третього етапу еволюції, менеджери та керівники підприємств починають отримувати економічний ефект, який проявляється в зменшенні витрат на обробку інформації та підвищенні можливостей проведення аналізу даних.

Наступним – четвертим – етапом розвитку автоматизованих ІС виступають 1970-ті рр., коли розвивається технологія баз даних і засоби для їх інтерактивної обробки. Розвиток нових інформаційних технологій створює умови для появи систем підтримки прийняття рішень. Безліч мейнфреймів підключаються до мережі для виконання все більш складних завдань, що призводить до необхідності взаємодії за допомогою менш громіздкого процесу, ніж розсилка магнітних стрічок між комп'ютерними центрами. У відповідь на цю необхідність

Управління перспективних дослідницьких проектів міністерства оборони США (DARPA) приступає до вивчення можливості створення мережевої комунікаційної системи для підтримки військового обміну інформацією, а Л. Робертс розробив проект під назвою ARPANET, який послужив попередником Інтернету.

П'ятий етап розвитку приходиться на 80-ті роки XX ст., коли в офісах підприємств і організацій почали застосовувати різноманітні комп'ютерні та телекомунікаційні технології, які розширили сферу застосування інформаційних систем. Вони починають широко використовуватися як засіб управлінського контролю діяльності підприємств, що підтримує та прискорює процес прийняття рішень. Цей період також може бути охарактеризований тим, що інформаційні технології почали претендувати на нову роль для господарюючих суб'єктів: інформаційні системи сприймаються як стратегічна зброя проти конкурентів.

Шостим етапом розвитку автоматизованих ІС ми вважаємо період із 1990-х по 2000-ві рр.: у 1991 р. знімається обмеження на комерційне використання Інтернету в США, а вже у 94-му р. створюються eBay та Amazon.com, два справжні піонери у використанні нового цифрового ринку. Шалений приплив інвестицій в Інтернет-бізнес призводить до буму дот-ком наприкінці століття. Інформаційні системи цього періоду, вчасно надаючи потрібну інформацію, допомагають підприємству досягти успіху в своїй діяльності, забезпечувати собі надійних партнерів, створювати нову продукцію, знаходити нові ринки збуту та багато іншого. Метою ІС стає не просто збільшення ефективності обробки даних і допомога менеджеру; ці системи допомагають підприємствам вистояти в конкурентній боротьбі й одержати перевагу.

Сьомий, останній, за нашою думкою, етап, приходиться на початок 2000-х рр. та триває й досі.